

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№4 (2)

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
APREL

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

BYUDJET SUBYEKTLARI ISHTIROKINI QISQARTIRISH ASOSIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	16
PhD. Mahmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
MINTAQA IQTISODIYOTI TARMOQLARINI KLASTERLASHTIRISH SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING EMPIRIK MODEL: STATISTIK VA EKONOMETRIK TAHLIL.....	25
Ollokulova Feruza Mansurovna, Abdurahmonov Abdulaziz Maxmudovich	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL OQIMLARI AUDITINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI.....	30
Atamurodov Saidmurad Yaxyoyevich, Sindarova Aziza Musurmon qizi	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	42
Xasanov Sardor Xazratkulovich	
IQTISODIY O'SISH SIFATI VA UNI KO'RSATKICHLARINING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	50
Axmedov Xasanjon Muxamadovich	
IQTISODIY O'SISH SIFATI VA UNI KO'RSATKICHLARINING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	55
Axmedov Xasanjon Muxamadovich	
ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KORXONALAR RENTABELLIGIGA TA'SIRI.....	60
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	65
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDIT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	70
Xamidova Zarifa Urol qizi	
ISTE'MOL NARXLARI INDEKSINI MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	74
Ismailova Shaxnoza Uktamovna	
XIZMATLAR SEKTORI RIVOJLANISHINING KAMBAG'ALLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASI VA KO'RSATKICHLAR TIZIMI.....	77
Dawletmuratov Adilbay Mirzaboyevich	
BIZNES JARAYONLARINI MONITORING QILISH TIZIMINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	84
Dadajonova Madina Ravshan qizi	
ISTE'MOL NARXLARI INDEKSINI MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	89
Ismailova Shaxnoza Uktamovna	
MINTAQA IQTISODIYOTI TARMOQLARINI KLASTERLASHTIRISH SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING EMPIRIK MODEL: STATISTIK VA EKONOMETRIK TAHLIL.....	94
Ollokulova Feruza Mansurovna, Abdurahmonov Abdulaziz	
ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KORXONALAR RENTABELLIGIGA TA'SIRI.....	100
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
IMPROVING THE EFFICIENCY OF BANKS' GREEN FINANCING IN UZBEKISTAN AND KAZAKHSTAN.....	105
Maxmudov Rahimjon	
MAHALLIY BUDJETLAR MUSTAQILLIGINI TAKOMILLASHTIRISH VA YANADA OSHIRISH.....	109
Abduraxmonova Gulmira	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	114
Teshabayev Dilmurod Boxodir o'g'li	

FARG 'ONA VILOYATINING INNOVATSION RIVOJLANISHI.....	120
Tuychieva Odina Nabiyeвна	
INDICATORS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE "GREEN" ECONOMY.....	131
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICH LARI.....	140
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	
KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAJRIBASI VA UNING QIYOSIY TAHLILI.....	144
Shakirova Gulbaxor Sharipdjanovna	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	149
Xasanov Sardor Xazratkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	156
Odinayev Ravzatullo Asatulloevich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	161
Karimov Alibek Valievich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA FRANCHAYZING TIZIMINI RIVOJLANTIRISHDA PLATFORMA MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	167
Xodjayeв Anvar Rasulovich, Nasimov Dilshodbek Hotam o'g'li	
"O'ZBEKISTON GTL" MAHSULOTLARINING FIZIK-KIMYOVIY XOSSALARI VA ULARNI KOMPOUDIRLASH ASOSIDA EKOLOGIK TOZA YOQILG'ILAR OLIISH ISTIQBOLLARI.....	173
Ro'ziyev Aliakbar, Hayitov Ruslan, Mavlonov Shohrux	
HUDUDIY MEHNAT BANDLIGINI TA'MINLASHDA AVTOSERVIS KORXONALARINING ROLI.....	179
Marqayev Xurshid Aliqulovich	
ASOSIY VOSITALAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	183
Zaripova Sayohat Zafarovna	
XIZMATLAR SOHASINI BOSHQARISHDAGI MUAMMOLAR VA YECHIMLAR: AGROTURIZM VA RAQAMLI XIZMATLAR ASOSIDA TAHLIL (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA).....	188
Oktamjonova Gulira'no Ikromjon qizi	
BUXORO VILOYATI UY XO'JALIKLARI HAYOT SIFATI VA IJTIMOIIY-IQTISODIY AHVOLI: SO'ROVNOMA NATIJALARI TAHLILI.....	192
Nizomov Asliddin, Musulmonova Shahlo, Izzatullayeva Ma'mura	
DIRECTIONS FOR TOURISM DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES..	199
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
QORA METALLURGIYA SANOATI VA ULARNING ISHLATILISHI.....	203
Sarimsakov Alisher Ubaydullaevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	209
Yusupov Farhod Adamboyevich	
TASVIRLARDAN YO'L BELGILARINI TANIB OLIISH ALGORITMLARI VA DASTURIY VOSITASINI ISHLAB CHIQISH.....	214
Toyirov Akbar Xasanovich, Yuldoshov Abdurahmon Baxtiyorovich	
OLIIY TA'LIMNI MOLIVALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBASI: SINGAPUR MISOLIDA.....	218
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	

MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN TURIZM BOSHQARUVI: O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI.....	222
Ashurova Shaxnoza Almasovna	
DAVLAT XARIDLARI BO'YICHA BYUDJET MABLAG'LARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI ICHKI AUDITNING ANALITIK KO'RSATKICHLARI ASOSIDA BAHOLASH.....	226
Meliboyev Askar Eshmuratovich	
ГЛИНИСТЫЕ СЛАНЦЫ ЦЕНТРАЛЬНОГО И ЮЖНОГО УЗБЕКИСТАНА КАК СЫРЬЕВАЯ СМЕСЬ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ПОРТЛАНДЦЕМЕНТА.....	231
Карабаев А.М., Абдуллаева Д.Ф., Абдуллаев У.Х. Андакулова Н.Н.	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА НА ПРОМЫШЛЕННОМ ПРЕДПРИЯТИИ.....	237
Садиков Жaxonгир Носирджанович, Даулетмуратова Дилбар Калмуқанмед кизи	
РАЗРАБОТКА МЕХАТРОННОГО МОДУЛЯ ДЛЯ ВЫРАВНИВАНИЯ ПОВЕРХНОСТИ МЕТАЛЛА ПОСЛЕ ЗАЛИВКИ.....	243
Мирджуроев Сарвар Алишер угли	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING TA'SIRI ..	246
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
AGROKLASTERLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING EKONOMETRIK MODELLARI	250
O'rinboev Ulug'bek Otabekovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПОРИСТОЙ СТРУКТУРЫ И ВЛАГОПОГЛОЩАЮЩИХ СВОЙСТВ КОМПОЗИТНОГО ВЯЖУЩЕГО	259
Тургунбаев Уринбек, Шарипова Дилафруз, Худойбердиев Жамшид	
ИССЛЕДОВАНИЕ НАПРЯЖЕННО-ДЕФОРМИРОВАННОГО СОСТОЯНИЯ ЯЧЕЙКИ СВЕТОПРОЗРАЧНОГО ОГРАЖДЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЙСТВИИ ЛОКАЛЬНОЙ СЕЙСМИЧЕСКОЙ НАГРУЗКИ.....	265
Давронов Олимбек, Туляганов Азиз	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARNING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	271
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING TURIZMDA MOHIYATI VA AHAMIYATI.....	276
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
MINTAQAVIY SANOAT KORXONALARINING BIZNES JARAYONLARINI TAHLIL QILISH VA BAHOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI (BPM, LEAN VA SIX SIGMA YONDASHUVLARI MISOLIDA) ..	279
Azimova Maxfuza Rashidovna	
QURILISH SANOATI KORXONALARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ULARNI EKOLOGIK BOSHQARISH TAMOIYILLARI	284
Xolov Xamza Tojiddinovich	
O'ZBEKISTONDA AHOLINI QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BILAN TA'MINLASHNING IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: EKONOMETRIK TAHLIL VA PROGNOZLASH	292
Matjonov Bekjon Ravshonbekovich, Ibragimova Nodira Kadamovna	
A THEORETICAL MODEL LINKING GENDER EQUALITY AND MANAGEMENT EFFICIENCY.....	297
Ochilova Intizor Sadikovna	
QIMMATLI QOG'OZLAR PORTFELIDAN KUTILAYOTGAN DAROMADGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK MODEL ORQALI BAHOLASH.....	303
Sindarov Fazliddin Kaxramonovich	
MAMLAKAT KIMYO SANOATIDAGI KORXONALAR FAOLIYATIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH JARAYONI VA ULARNING TAHLILI.....	312
Odilova Malika Abdushukur qizi	

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI ISHLAB CHIQRISH SANOATIGA JORIY ETISH	317
Abdivoyitova Sarvinoz Abduxayit qizi, Maxmudov Abrorxon Axmadxonovich	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV HISOB TIZIMINI TASHKIL ETISHNING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	321
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	326
Dagarov Bekzod Muzaffar o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA RAQOBAT MUHITINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA TENDENSIYALARI.....	332
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
USING ENGINEERING MODELS TO MEASURE SME RISKS IN UZBEKISTAN.....	340
Djumabayeva Dilobar Asatillayevna	
BANK FAOLIYATIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ASOSIY MASALALARI.....	347
Yusufov Javohirtshoh Ozod o'g'li, Xolmirzayev Elbek Baxtiyorovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR JARAYONIDA TALABALARNING IJODKORLIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	353
Meyliyeva Shoxista Rustamovna	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	358
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA ELEKTR YORITISH MAHSULOTLARI BOZORINI INNOVATSION LOKALIZATSIYA ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: DINAMIKA, TAHLIL VA PROGNOZ	363
Jurayev Murotjon Sotivoldiyevich	
HUUDUDLAR RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH VA REYTINGLASH.....	371
Kosimov Bobir Abdigafarovich	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLUATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	376
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ОСНОВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ЛОГИСТИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	383
Мурадов Алишер Курбанбаевич	
ФОРМИРОВАНИЕ БИЗНЕС-ПАРАДИГМЫ АГРОТУРИЗМА КАК УСЛОВИЕ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	390
Усманова Диляфруз Каршиевна	
WAYS TO IMPROVE THE REGIONAL STRUCTURE OF THE INDUSTRY OF NAVAI REGION	396
Uralov Eliboy Omonovich	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULK SOLIG'INI TAKOMILLASHTIRISHDA SAMARALI XORIJIY TAJRIBA	400
Safarova Shahzoda	
НАЛОГОВОЕ СТИМУЛИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА УЗБЕКИСТАНА.....	405
Рафиева Зарина Хусановна	
INDUSTRY 4.0 SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHNING ILMIY-AMALIY MASALALARI.....	410
Djuraeva Guzal Shavkatovna	

SUG'URTA TASHKILOTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	414
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
TIJORAT BANKLARIDA AKTIVLAR SIFATINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	418
Ruziyev Baxtiyor Salimboyevich	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ РАЗВИТИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО СЛОВАРЯ И ЛИДЕРСКИХ КАЧЕСТВ У ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	425
Рихсибоева Нигора Низомиддин кизи, Тоймухамедова Дилобар Хуснитдиновна	
TURIZM KORXONALARIDA INTEGRATSIYALASHGAN MARKETING KOMMUNIKATSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI.....	434
Sobirjonov Asrorbek Sobitjon o'g'li	
KAM SUV TALABCHAN SEMENT OLIISH UCHUN RATSIONAL TARKIBNI TADQIQ QILISH.....	440
X.V. Yusupov, Babayev Sultonbek Sunnat o'g'li	
ENHANCING THE EFFICIENCY OF ISLAMIC FINANCING MECHANISMS IN EMERGING ECONOMIES: EVIDENCE FROM MURABAHA-BASED INSTRUMENTS AND PUBLIC-PRIVATE INVESTMENT MODELS.....	445
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM XIZMATLAR BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH OMILLARI.....	453
Ibragimov Husen Ismailovich	
STUDIES ON OBTAINING AZOSUPERPHOSPHATE BY TREATING HIGH-CARBONATE, LOW-GRADE CENTRAL KYZYLKUM PHOSPHORITES WITH VARIOUS DOSAGES OF AMMONIUM SULFATE AND SULFURIC ACID.....	457
Saidov Hakimboy O'rinboyevich	
HUDUDIY SANOAT ISHLAB CHIQRISHNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH OMILLARI.....	463
Avliyaqulov Xudoyberdi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
NAVOIY VILOYATI SANOATI RIVOJLANISHINI BANDLIK VA INVESTITSIYA OQIMLARI ASOSIDA MODELLASHTIRISH.....	466
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
TURIZM KORXONALARIDA INTEGRATSIYALASHGAN MARKETING KOMMUNIKATSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI.....	474
Sobirjonov Asrorbek Sobitjon o'g'li	
YER VA SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI VA INTEGRAL KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	480
Rustamov Umidjon Xayitboyevich	
AGROKLASTERLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING EKONOMETRIK MODELLARI.....	485
O'rinboyev Ulug'bek Otabekovich	
TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMLARIDA XARAJATLARNI KAMAYTIRISH VA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY YO'LLARI.....	494
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li, Saydullayeva Dilnoza Komil qizi	
BENTONIT YORDAMIDA ISHLATILGAN TURBINA MOYLARINI TOZALASH ASOSIDA BAZAVIY MOY OLIISH IMKONIYATLARI.....	502
Salomatov Behruz To'ymurodovich, Panoyev Nodir Shavkatovich, Safarov Jasur Alijon o'g'li	
INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARIDA QAROR QABUL QILISH VA KOMMUNIKATSIYA SAMARADORLIGI.....	506
Sotvoldiyeva Xurliqo G'ayratjon qizi	

CHEMICAL-MINERALOGICAL CHARACTERIZATION AND DRY BENEFICIATION TECHNOLOGY OF FELDSPAR FROM THE SULTAN UVAYS DEPOSIT	512
Buranova Dinara Baxtiyarovna	
TRANSPORT LOGISTIKASIDA AVTOMOBIL TRANSPORTI ORQALI YUK TASHISH JARAYONIDAGI TAVAKKALCHILIKLARNI SUG'URTALASHNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	520
Jabborov Islom Xusan o'g'li	
MAGNIT O'ZAGI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORLARDA MEXANIK ZO'RIQISH VA ISROFLARNI KAMAYTIRISH HAMDA TEXNIK-IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MAQSADIDA ELLIPS KESIMNING OPTIMAL PARAMETRLARINI TANLASH.....	524
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ОТ ДЕКЛАРАЦИЙ К ДЕЙСТВИЮ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ БАРЬЕРЫ РЕАЛИЗАЦИИ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	531
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
ISSIQLIK ELEKTR STANSIYALARI ISHINI SUN'IY INTELLEKT ORQALI BASHORAT QILISH VA YAXSHILASH.....	536
Axmadjonov Ixtiyorjon Rovshanjon o'g'li, Umurzakova Dilnoza Maxamadjanovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI QAYTARISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH: RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA O'ZBEKISTON UCHUN RISKKA ASOSLANGAN MODEL	542
Tuxliyev Bozor Karimovich, Dusiyarov Sherzod Xolmuratovich	
O'ZBEKISTONDA AGROFOTOVOLTAIKA: ILMIY-AMALIY RIVOJLANISH, PILOT LOYIHALAR VALIDATSIIYASI VA ME'YORIY-HUQUQIY ISTIQBOLLAR	552
Shog'o'chqorov Sanjar Qodir o'g'li	
MINTAQAVIY INFRATUZILMANING IJTIMOYIY TABAQALASHUVGA TA'SIRINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI	563
Babjanova Dilfuza Abdurasulovna	
SANOAT KORXONALARIDA KLASTERLASHUV JARAYONLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI PLATFORMALARNING AHAMIYATI	568
Xusanova Malohat Mingnorovna	
ПРИМЕНЕНИЕ АЛГОРИТМИЧЕСКОГО ПОДХОДА В ФИНАНСОВОМ УЧЁТЕ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ЗАТРАТ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ НЕФТЕГАЗОПЕРЕРАБОТКИ.....	574
Икрамова Хилола Ровшан кизи	
SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISH.....	583
Nurova Farog'at Salohiddin qizi	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA XARAJATLAR SAMARADORLIGINI TA'MINLASHDA AUTSORSING VA AUTSTAFFINGDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI	590
Fayzullayev Nurulla Baxromovich	
TIJORAT BANKLARIDA YASHIL DEPOZITLAR VA YASHIL KREDITLAR HAJMINI OSHIRISH YO'LLARI .	596
Berdiyev Akram O'ktamovich	
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI	601
Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi	
DAVLATNING IJTIMOYIY SOHA MUASSASALARI MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH	608
Hasanov To'liqin Axmatovich	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH MARKAZLARINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	616
Urazov Sadulla Shodiyevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TASHQI SAVDOSINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI.....	621
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ORQALI INDIVIDUAL SPORTCHILARNI TAYYORLASH TIZIMI BOSHQARUVI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	625
Junaydullaev Mels Asliddin o'g'li	
ECONOMIC SOLUTIONS OF THE COLLECTOR SYSTEM FOR THE EFFECTIVE USE OF THE UNDERGROUND ENVIRONMENT IN URBAN PLANNING.....	630
Usmonov Quvvat Turdievich, Orazbayeva Nazokat Maksetovna, Usmonova Madina Quvvat qizi	
SUN'YI INTELLEKT VA MASHINALI O'RGANISH TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA KORXONALAR MOLIYAVIY HOLATINI HUDUDLAR VA TARMOQLAR KESIMIDA TAHLIL QILISH.....	635
Muxamadjonova Durdona Adashboy qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT BYUDJETI DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDA SOLIQLARNING ROLI	642
P.SH. Usmonov	
ASINXRON MOTORLARDAGI TASHQI SOCHILMA MAGNIT MAYDONINI O'LCHASH ORQALI DIAGNOSTIKA QILISH.....	646
Pirmatov Nurali, Bekishev Allabergen, Kurbonov Najmiddin, Jalilov Akobir	
ОСОБЕННОСТИ ТРАНСПОРТНЫХ УСЛУГ И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ САМАРКАНДСКОЙ ОБЛАСТИ	652
Х.Б. Убайдуллаев	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	659
Rapikov Toxirjon Yuldashbayevich	
"QUYUV MEKANIKA ZAVODI" AJDA ASOSIY VOSITALARNING BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	664
Suyunova Zuxra Bahodir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA MILLIY TO'LOV TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	670
Amonov Alisher Rajab o'g'li	
VALYUTA BOZORI KUTILMALARI VA ISHONCH OMILINING MILLIY VALYUTA BARQARORLIGIDAGI ROLI: KUTISHLAR NAZARIYASI ASOSIDA TAHLIL.....	675
G'afurov Olimjon G'olib o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK AMALIYOTIDA ISLOM MOLIYASI QOIDALARIGA AMAL QILUVCHI BANKLAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH.....	679
Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
ИСКОННЫЕ СЛОВА, ЗАИМСТВОВАНИЯ И КАЛЬКИРОВАНИЕ В ГЕНДЕРНОЙ ЛЕКСИКЕ РУССКОГО ЯЗЫКА: ДИАХРОНИЧЕСКИЙ И СИНХРОНИЧЕСКИЙ АСПЕКТЫ	687
Худойкулова Феруза Меликуловна	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY SAMARADORLIK TUSHUNCHASI VA UNI BAHOLASH MEZONLARI.....	693
Kamolov Sardorbek Davlatjon o'g'li	

JISMONIY SHAXSLARNI SOLIQQA TORTISHDA XALQARO FISKAL RAG'BATLANTIRISH TAJRIBASI VA UNING O'ZBEKISTONDA QO'LLANILISHI: IJTIMOIIY-EKOLOGIK YONDASHUV.....	700
Saidrasulov Ibrohim Ixtiyor o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA ICHKI AUDITNI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	705
Maxmudova Sharifa Elmurodovna	
DEVELOPMENT OF E-LEARNING AND EDUCATIONAL PLATFORMS IN UZBEKISTAN	713
Akhrorova Munavvar, Elshodbek Musayev, Fazilat Kamalova, Rahmatjon Erkaboyev, Sabrina Ziyakulova	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA MAJBURIYATLARNING IQTISODIY MOHIYATI, TASNIFI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	721
Amirov Askar Aktamovich	
SUG'URTA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY JIHALARI	725
Mamadjanov Shuhrat Jalolidinovich	
BUDJETLARARO MUNOSABATLAR ORQALI HUDUDLAR O'RTASIDAGI MOLIYAVIY NOMUTANOSIBLIKNI BARTARAF ETISHNING NAZARIY JIHALARI	730
Alimqulov Hikmatulla Baxrom o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATI SHEROBOD TUMANI TUPROQLARINING XOSSALARI VA ULARNING SIFAT KO'RSATKICHLARI	735
Botirov Behzod Bahodir o'g'li	
DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISHDA RAQAMLI MONITORING TIZIMLARINING FISKAL SAMARADORLIKKA TA'SIRI	740
Berdibekov Adhamjon Ilhomjon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT BUDJETI XARAJATLARINING O'ZGARISH TENDENSIYALARI	745
Ashirov Jasur Dilshod o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGI VA ULARNI BAHOLASH	750
Avazbek Jo'rayev	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VA TRANSFORMATSION OMILLARI	757
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
MEHNAT HAQI FONDINING SHAKLLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASH.....	763
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
NOMODDIY AKTIVLAR YARATISHGA QARATILGAN TADQIQOT XARAJATLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHALARI	766
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich,	
QURILISH KORXONALARIDA MOLIYAVIY RESURLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY USULLARI.....	770
Toshimov Azizbek Hakimovich,	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TOMONIDAN INVESTITSIYA LOYIHALARINI REJALASHTIRISH.....	773
Qurbonov Nuriddin Ro'ziqulovich	
PAXTA XOM ASHYOSINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ORQALI QO'SHIMCHA QIYMAT YARATISH.....	780
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li, Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	785
Xushvoqov Azizbek Sirojiddinovich	

O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Xushvoqov Azizbek Sirojiddinovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda investitsiya muhitini yaxshilashning ustuvor yo'nalishlari yoshlar tadbirkorligini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, maxsus iqtisodiy zonalar faoliyatini takomillashtirish, yangi sanoat zonalarini iqtisodiy jihatdan asoslangan holda tashkil etish hamda kichik biznes subyektlarini bosqichma-bosqich yiriklashtirish mexanizmlari orqali tadqiq etilgan. Tadqiqotda oilaviy tadbirkorlik dasturi doirasidagi kreditlarning kamida 40 foizini yoshlar tadbirkorligiga yo'naltirish, maxsus iqtisodiy zonalar faoliyat muddatiga oid cheklovlarni bekor qilish, yangi zonalarini infratuzilma, biznes-reja va master-reja asosida qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer maydonlarida tashkil etish hamda yiriklashayotgan tadbirkorlik subyektlariga garovsiz kreditlar ajratish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar asoslangan.

Kalit so'zlar: investitsiya muhiti, investitsion jozibadorlik, yoshlar tadbirkorligi, maxsus iqtisodiy zona, kichik biznes, garovsiz kredit, infratuzilma, biznes-reja.

Аннотация. В данной статье исследованы приоритетные направления совершенствования инвестиционного климата в Узбекистане посредством финансовой поддержки молодёжного предпринимательства, совершенствования деятельности специальных экономических зон, экономически обоснованного создания новых промышленных зон, а также механизмов поэтапного укрупнения субъектов малого бизнеса. В исследовании обоснованы предложения по направлению не менее 40 процентов кредитов в рамках программы семейного предпринимательства на поддержку молодёжного предпринимательства, отмене ограничений по срокам функционирования специальных экономических зон, созданию новых зон на землях несельскохозяйственного назначения на основе инфраструктуры, бизнес-планов и мастер-планов, а также предоставлению беззалоговых кредитов укрупняющимся субъектам предпринимательства.

Ключевые слова: инвестиционный климат, инвестиционная привлекательность, молодёжное предпринимательство, специальная экономическая зона, малый бизнес, беззалоговый кредит, инфраструктура, бизнес-план.

Abstract. This article examines the priority directions for improving the investment climate in Uzbekistan through financial support for youth entrepreneurship, enhancement of special economic zones, economically justified establishment of new industrial zones, and gradual scaling-up mechanisms for small business entities. The study substantiates proposals to allocate at least 40 percent of loans provided under the Family Entrepreneurship Program to youth entrepreneurship, abolish time limitations on the operation of special economic zones, establish new zones on non-agricultural land based on infrastructure, business plans, and master plans, and provide unsecured loans to expanding business entities.

Keywords: investment climate, investment attractiveness, youth entrepreneurship, special economic zone, small business, unsecured loan, infrastructure, business plan.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida kapital oqimlari uchun raqobat tobora kuchayib borayotgan sharoitda investitsiya muhitining jozibadorligi mamlakatlarning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Investitsiya muhiti investorlar faoliyati uchun yaratilgan iqtisodiy, huquqiy, institutsional hamda infratuzilmaviy shart-sharoitlar majmuasini anglatadi. Mazkur muhit qanchalik barqaror, ochiq va qulay bo'lsa, ichki hamda xorijiy investorlarning mamlakat iqtisodiyotiga kapital kiritish faolligi shunchalik ortadi.

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda investitsiya muhitini yaxshilash, tadbirkorlik faoliyatini erkinlashtirish, davlat xizmatlarini raqamlashtirish, maxsus iqtisodiy zonalar faoliyatini rivojlantirish hamda kichik biznes subyektlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash bo'yicha keng ko'lamli tizimli islohotlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, investitsiya muhitining jozibadorligi nafaqat xorijiy investorlar uchun yaratilayotgan imtiyozlar, balki mahalliy tadbirkorlik ekotizimining rivojlanganligi, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlari, infratuzilma sifati hamda huquqiy barqarorlik darajasi bilan ham belgilanadi.

O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yil yanvar-dekabr oylarida asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi 493,7 trln so'mni tashkil etib, 2023-yilga nisbatan 127,6 foizga yetgan. 2020-yilda ushbu ko'rsatkich 210,2 trln so'mni tashkil etgan. Natijada 2020-2024-yillarda asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi qariyb 2,35 barobarga oshgan [8].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsiya muhitini yaxshilash, xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb etish hamda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish masalalari xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan.

J.H. Dunning tomonidan ishlab chiqilgan eklektik paradigma, ya'ni OLI modeli xalqaro investitsiyalarni tushuntirishda muhim nazariy asoslardan biri hisoblanadi. Olimning fikriga ko'ra, investitsiya qarorlariga mulkchilik afzalliklari, joylashuv afzalliklari hamda ichkilashtirish afzalliklari ta'sir ko'rsatadi [1]. Joylashuv afzalliklari tarkibiga infratuzilma rivojlanganligi, bozor hajmi, soliq rejimi, siyosiy-huquqiy barqarorlik va institutsional sharoitlar kiradi. Mazkur yondashuv O'zbekistonda maxsus iqtisodiy zonalarini rivojlantirish hamda investorlar uchun barqaror investitsiya muhitini yaratish zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

M. Porter investitsiya muhitini hududlar va tarmoqlarning raqobatbardoshligi bilan uzviy bog'laydi. Uning klasterlar nazariyasiga ko'ra, korxonalar, yetkazib beruvchilar, ilmiy-ta'lim muassasalari hamda davlat institutlari o'rtasida samarali hamkorlik shakllangan hududlarda raqobatbardoshlik darajasi yuqori bo'ladi [2]. Ushbu yondashuv O'zbekistonda maxsus iqtisodiy zonalar va sanoat hududlarini klaster tamoyillari asosida rivojlantirish muhimligini ko'rsatadi.

H. De Soto investitsiya muhitining muhim sharti sifatida mulk huquqlarining rasmiylashtirilishi va aktivlarning kapitalga aylanish imkoniyatini alohida ta'kidlaydi. Uning fikricha, norasmiy iqtisodiyotdagi aktivlar kreditlash va investitsiya jarayonlarida to'liq ishtirok eta olmaydi [3]. Mazkur yondashuv o'zini o'zi band qilgan shaxslarni rasmiy tadbirkorlik faoliyatiga jalb etish hamda ularga garovsiz kreditlar ajratish mexanizmlarini nazariy jihatdan asoslaydi.

Mahalliy iqtisodchi olimlardan A.V. Vahobov va T.S. Malikov moliyaviy resurslarni samarali safarbar etish hamda ularni ustuvor yo'nalishlarga yo'naltirish iqtisodiy o'sishning muhim omillaridan biri ekanligini ta'kidlaydi [4]. Ushbu yondashuv oilaviy tadbirkorlik dasturi doirasidagi kreditlarning kamida 40 foizini yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishga yo'naltirish taklifi bilan uzviy bog'liqdir.

Sh.Sh. Shodmonov bozor iqtisodiyotining samarali faoliyat yuritishi uchun tadbirkorlik erkinligi, sog'lom raqobat muhiti, mulkchilik shakllarining xilma-xilligi hamda iqtisodiy rag'batlantirish mexanizmlarining muhimligini qayd etadi [5]. Mazkur yondashuv yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash, kichik biznes subyektlari faoliyatini rivojlantirish va investitsion faollikni oshirish zarurligini asoslaydi.

B.Yu. Xodiyevning ilmiy-uslubiy qarashlarida bozor infratuzilmasini rivojlantirish, kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari faoliyatini samarali tashkil etish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan [6]. Ushbu yondashuv yangi iqtisodiy va sanoat zonalarini biznes-reja hamda master-reja asosida tashkil etish taklifiga mos keladi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, investitsiya muhitini yaxshilash huquqiy barqarorlik, infratuzilma sifati, moliyalashtirish imkoniyatlari, tadbirkorlik erkinligi hamda hududiy raqobatbardoshlik darajasi bilan bevosita bog'liqdir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot ishida tizimli tahlil, statistik tahlil, taqqoslash hamda mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Mazkur metodlar orqali investitsiya muhitini yaxshilashning ustuvor yo'nalishlari, tadbirkorlikni moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari va maxsus iqtisodiy zonalar faoliyatining samaradorligi ilmiy jihatdan tahlil qilindi.

Mantiqiy umumlashtirish usuli asosida maqolada ilgari surilgan ilmiy takliflarning iqtisodiy mazmuni, amaliy ahamiyati hamda ularning investitsion faollikni oshirishdagi o'rni asoslab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston iqtisodiyotida investitsion faollik so'nggi yillarda izchil o'sish tendensiyasini namoyon etmoqda. Bu holat, avvalo, asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmining ortib borayotganida yaqqol namoyon bo'ladi. Mamlakatda investitsiya muhitini yaxshilash, tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash hamda iqtisodiyotni modernizatsiya qilish bo'yicha amalga oshirilayotgan tizimli islohotlar investitsion jarayonlarning faollashuviga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda (1-jadval).

1-jadval

O'zbekiston Respublikasida asosiy kapitalga investitsiyalar dinamikasi [8]

Yil	Asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi, trln so'm	O'sish sur'ati, %
2020–yil	210,2	95,6
2021–yil	239,6	102,9
2022–yil	266,2	100,2
2023–yil	356,1	123,4
2024–yil	493,7	127,6

1–jadval ma'lumotlariga ko'ra, 2020–2024–yillarda asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi 210,2 trln so'mdan 493,7 trln so'mga qadar oshgan. Mazkur holat mamlakatda investitsion faollikning oshib borayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, investitsiyalar hajmining o'sishi ularning iqtisodiy samaradorligi, hududlar kesimidagi muvozanatli taqsimoti hamda kichik biznes subyektlariga yetib borish darajasi bilan uyg'un holda rivojlanishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Yoshlar tadbirkorligi investitsiya muhitining muhim ichki harakatlantiruvchi omillaridan biri sifatida iqtisodiyotda innovatsion faollikni kuchaytirishga xizmat qilmoqda. Yoshlar biznesi yangi g'oyalar, raqamli texnologiyalar va zamonaviy xizmatlarni joriy etish orqali iqtisodiy rivojlanishning muhim manbalaridan biri bo'lib bormoqda. Shu bilan birga, yosh tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan moliyaviy mexanizmlar, imtiyozli kredit dasturlari hamda startap tashabbuslarini rag'batlantirish tizimlari ularning biznes faoliyatini yanada kengaytirish uchun qulay imkoniyatlar yaratmoqda. Natijada yoshlar tadbirkorligi mamlakat investitsion jozibadorligini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

Shu munosabat bilan yoshlar o'rtasida tadbirkorlik faoliyatini keng ommalashtirish hamda ularning biznes tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash maqsadida oilaviy tadbirkorlik dasturi doirasida ajratilayotgan kreditlarning kamida 40 foizini yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishga yo'naltirish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi.

Mazkur taklif quyidagi jihatlar bilan asoslanadi: kredit resurslarining maqsadli kvotalanishi yoshlar tadbirkorligini tizimli moliyalashtirish imkonini yaratadi; yoshlar bandligini oshirishga xizmat qiladi; hududlarda kichik ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyatining rivojlanishiga qo'shimcha turtki beradi (2-jadval).

2-jadval

Yoshlar tadbirkorligiga kreditlarning kamida 40 foizini yo'naltirishning iqtisodiy asoslari [3; 9]

Asoslash mezon	Mavjud holat	Taklif etilayotgan yechim	Kutilayotgan natija
Moliyalashtirish	Boshlang'ich kapital yetishmovchiligi mavjud	Kreditlarning kamida 40 foizini yoshlar biznesiga yo'naltirish	Yoshlar biznes loyihalari soni ortadi
Garov ta'minoti	Yosh tadbirkorlarda garov ta'minoti cheklangan	Imtiyozli va garovsiz kreditlar ko'lamini kengaytirish	Biznes faoliyatini boshlash imkoniyatlari ortadi
Bandlik	Yoshlar bandligini ta'minlash dolzarb masala hisoblanadi	Yoshlar biznesini tizimli qo'llab-quvvatlash	O'zini o'zi band qilish darajasi oshadi
Hududiy rivojlanish	Chekka hududlarda tadbirkorlik faolligi nisbatan past	Mahallalarda yoshlar loyihalarini moliyalashtirish	Hududlarda investitsion faollik kuchayadi

1–rasm. Yoshlar tadbirkorligini moliyalashtirishning investitsiya muhitiga ta'siri

Maxsus iqtisodiy zonalar investitsiyalarni jalb qilish, zamonaviy texnologiyalarni iqtisodiyotga joriy etish, eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish hamda hududlarni sanoatlashtirishning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. “Maxsus iqtisodiy zonalar to'g'risida”gi Qonunda maxsus iqtisodiy zonalar chet el va mahalliy investitsiyalarni, yuqori texnologiyalarni hamda ilg'or boshqaruv tajribasini jalb etish maqsadida tashkil etiladigan alohida huquqiy rejimga ega hudud sifatida belgilangan [10].

Mamlakatda investitsiya muhiti jozibadorligini yanada oshirish hamda investitsiyalarni o'zlashtirish samaradorligini kuchaytirishda maxsus iqtisodiy zonalarning rolini faollashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtayi nazardan, maxsus iqtisodiy zonalar faoliyat ko'rsatish muddatiga oid cheklovlarni bekor qilish maqsadga muvofiq deb hisoblanadi.

Maxsus iqtisodiy zonalar faoliyat muddatiga qo'yilgan cheklovlarning bekor qilinishi investorlar uchun uzoq muddatli huquqiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Chunki yirik sanoat va infratuzilma loyihalari, odatda, uzoq muddatli kapital aylanish davriga ega bo'ladi. Shu bilan birga, 2024–yil 5–dekabrda qabul qilingan O'RQ–1010–son Qonun¹ bilan maxsus iqtisodiy zonalarni boshqarish tizimini soddalashtirishga qaratilgan o'zgartirishlarning kiritilishi ushbu yo'nalishning dolzarbligini yanada kuchaytiradi [11] (3-jadval).

3-jadval

Maxsus iqtisodiy zonalar faoliyat muddatini cheklamaslikning iqtisodiy asoslari [10; 11]

Muammo	Mavjud holatga ta'siri	Taklif etilayotgan yechim	Kutilayotgan samara
Muddat cheklovi	Investorlarning uzoq muddatli rejalashtirishida noaniqlik yuzaga keladi	MIZ faoliyat muddatiga oid cheklovlarni bekor qilish	Huquqiy barqarorlik darajasi oshadi
Kapital aylanish davri	Yirik loyihalar uzoq muddatda yuqori samaradorlik beradi	Uzoq muddatli kafolat mexanizmlarini kuchaytirish	Strategik investorlar oqimi ortadi

1 O'zbekiston Respublikasining 2024–yil 5–dekabrda O'RQ–1010–son Qonuni <https://lex.uz/uz/docs/-/7249426>

Infratuzilma xarajatlari	Xarajatlarning qisqa muddatda qoplanishi murakkablashadi	MIZlarni doimiy rivojlanish hududi sifatida shakllantirish	Investitsiya samaradorligi oshadi
Eksport salohiyati	Qisqa muddatli rejalashtirish cheklovlarni yuzaga keltiradi	Barqaror maxsus huquqiy rejimni shakllantirish	Eksportbop ishlab chiqarish hajmi kengayadi

Investitsiya muhitining jozibadorligi infratuzilma sifati bilan bevosita bog'liqdir. Elektr energiyasi, gaz, suv ta'minoti, avtomobil yo'llari, logistika hamda aloqa tarmoqlari yetarli darajada rivojlanmagan hududlarda investorlarning qo'shimcha xarajatlari ortadi, loyiha qiymati oshadi va investitsiya samaradorligi pasayadi.

Shu sababli yangi maxsus iqtisodiy va sanoat zonalarini infratuzilma mavjud bo'lgan yoki uni yaratish iqtisodiy jihatdan maqsadga muvofiq hisoblangan hududlarda tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunda biznes-reja, moliyaviy samaradorlik hisob-kitoblari, master-reja hamda qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer maydonlaridan foydalanish asosiy mezonlar sifatida belgilanishi lozim.

Mazkur yondashuv investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish, davlat mablag'laridan oqilona foydalanish hamda hududlarni kompleks rivojlantirish imkonini beradi (4-jadval).

4-jadval

Yangi maxsus iqtisodiy va sanoat zonalarini tashkil etish mezonlari [10]

Mezon	Mazmuni	Investitsion ahamiyati
Infratuzilma mavjudligi	Elektr energiyasi, gaz, suv, yo'l va logistika tarmoqlarining mavjudligi	Investor xarajatlari kamayadi
Iqtisodiy asoslanganlik	Xarajatlar va kutilayotgan investitsiya hajmining o'zaro taqqoslanishi	Davlat mablag'laridan samarali foydalaniladi
Biznes-reja	Bozor sig'imi, xarajatlar, daromad va rentabellik ko'rsatkichlarining hisob-kitobi	Loyiha barqarorligi ta'minlanadi
Master-reja	Hududiy joylashuv va ishlab chiqarish yo'nalishlarining aniq belgilanishi	Tartibsiz qurilishlarning oldi olinadi
Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlar	Sanoat loyihalarini unumdor qishloq xo'jaligi yerlaridan tashqarida joylashtirish	Yer resurslaridan oqilona foydalanish ta'minlanadi

3-rasm. Yangi zonalarni tashkil etish modeli

Mazkur yondashuv "avval yer ajratish — keyin infratuzilma izlash" tamoyilidan voz kechib, "avval iqtisodiy asoslash — keyin zona tashkil etish" tamoyiliga bosqichma-bosqich o'tishni nazarda tutadi. Bunday yondashuv investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish, infratuzilma xarajatlarini optimallashtirish hamda hududiy rivojlanishning barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik investitsiya muhitining muhim ichki subyektlari hisoblanadi. O'zini o'zi band qilgan shaxs, yakka tartibdagi tadbirkor, mikrofirmam hamda kichik korxonam o'rtasida uzluksiz rivojlanish zanjirini shakllantirish rasmiy bandlik darajasining oshishiga, soliq tushumlarining ko'payishiga hamda mahalliy

investitsion faollikning kuchayishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Garov ta'minotini kengaytirishga qaratilgan mexanizmlar kichik tadbirkorlik subyektlarining kredit resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini yanada oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, o'z faoliyatini bosqichma-bosqich rivojlantirayotgan tadbirkorlar uchun moliyaviy qo'llab-quvvatlash dasturlarini kengaytirish biznes faolligini rag'batlantirishga xizmat qiladi. Shu nuqtayi nazardan, Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish dasturi doirasida 50 mln so'mgacha hamda Kichik biznesni uzluksiz qo'llab-quvvatlash kompleks dasturi doirasida 150 mln so'mgacha garovsiz kreditlar ajratish tadbirkorlik subyektlarining investitsion imkoniyatlarini kengaytirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy faollikni oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Mazkur mexanizm kichik biznes subyektlarining moliyaviy imkoniyatlarini kengaytirish, ularning iqtisodiy barqarorligini mustahkamlash hamda investitsion faolligini oshirishga xizmat qiladi (5-jadval).

5-jadval

Garovsiz kreditlar orqali tadbirkorlik subyektlarini yiriklashtirish modeli [6; 12; 13]

Bosqich	Asosiy muammo	Moliyaviy yechim	Kutilayotgan natija
O'zini o'zi band qilgan shaxs	Boshlang'ich kapital yetishmovchiligi	50 mln so'mgacha garovsiz kredit ajratish	Yakka tartibdagi tadbirkorlikka o'tish
Yakka tartibdagi tadbirkor	Aylanma mablag'larni kengaytirish tadbirkorlik faoliyatining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi	Imtiyozli kreditlar va biznes maslahat xizmatlari	Mikrofirma tashkil etilishi
Mikrofirma	Jihoz va texnologiya xarajatlarining yuqoriligi	150 mln so'mgacha garovsiz kredit ajratish	Kichik korxonaga aylanish
Kichik korxonaga	Bozor va eksport faoliyatini kengaytirish uchun moliyaviy resurslar zarurligi	MIZ va sanoat zonalari imkoniyatlaridan foydalanish	Investitsion faol tadbirkorlik subyekti shakllanishi

Mazkur mexanizm kichik biznes subyektlarining bosqichma-bosqich yiriklashishiga, ularning rasmiy iqtisodiyotga integratsiyalashuviga hamda investitsion faolligining oshishiga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda investitsiya muhitini yaxshilashning ustuvor yo'nalishlari o'zaro uzviy bog'liqdir. Yoshlar tadbirkorligi, kichik biznes, maxsus iqtisodiy zonalar, infratuzilma hamda garovsiz kreditlash mexanizmlari yagona investitsion ekotizimni shakllantiruvchi muhim omillar hisoblanadi.

Oilaviy tadbirkorlik dasturi doirasidagi kreditlarning kamida 40 foizini yoshlar tadbirkorligiga yo'naltirish investitsiya muhitining ijtimoiy bazasini kengaytirishga xizmat qiladi. Natijada yoshlar nafaqat ish izlovchi, balki yangi ish o'rinlarini yaratuvchi faol iqtisodiy subyektga aylanish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Maxsus iqtisodiy zonalar faoliyat muddatiga oid cheklovlarni bekor qilish investorlar uchun uzoq muddatli huquqiy barqarorlikni ta'minlaydi. Bu esa strategik va uzoq muddatli investitsiya loyihalarini jalb etishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Yangi zonalarni infratuzilma, biznes-reja va master-reja asosida tashkil etish davlat resurslaridan samarali foydalanish, investitsiya loyihalari rentabelligini oshirish hamda foydalanilmay qoladigan sanoat hududlari paydo bo'lishining oldini olish imkonini beradi.

Yiriklashib borayotgan tadbirkorlik subyektlariga garovsiz kreditlar ajratish esa kichik biznesning uzluksiz "o'sish zanjiri"ni shakllantiradi. Mazkur mexanizm o'zini o'zi band qilgan shaxsdan kichik korxonagacha bo'lgan bosqichlarda tadbirkorlik subyektlari uchun qo'shimcha moliyaviy imkoniyatlar yaratadi (6-jadval).

6-jadval

To'rtta ilmiy yangilikning investitsiya muhitiga ta'siri

Ilmiy yangilik	Bevosita ta'sir	Bilvosita ta'sir	Investitsion natija
Kreditlarning 40 foizini yoshlar tadbirkorligiga yo'naltirish	Yoshlar biznesi moliyaviy qo'llab-quvvatlanadi	Bandlik va aholi daromadlari oshadi	Ichki investitsion faollik kuchayadi
MIZ faoliyat muddatiga oid cheklovlarni bekor qilish	Investorlar uchun barqaror huquqiy muhit yaratiladi	Uzoq muddatli investitsiya loyihalari soni ortadi	Investitsiyalar hajmi ko'payadi
Yangi zonalarni infratuzilma va reja asosida tashkil etish	Resurslardan samarali foydalanish ta'minlanadi	Hududiy rivojlanish muvozanatlashadi	Investitsiya loyihalari rentabelligi oshadi
Garovsiz kreditlar ajratish	Tadbirkorlik subyektlarining yiriklashuvi jadallashadi	Soliq bazasi va yangi ish o'rinlari kengayadi	Kichik biznes investitsion faol subyektga aylanadi

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonda investitsiya muhitini yaxshilash iqtisodiy islohotlarning muhim ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Asosiy kapitalga investitsiyalar hajmining 2020–yildagi 210,2 trln so'mdan 2024–yilda 493,7 trln so'mga qadar oshgani mamlakatda investitsion faollikning izchil kuchayib borayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, investitsiyalar samaradorligini yanada oshirish uchun ularni yoshlar tadbirkorligi, kichik biznes, hududiy infratuzilma hamda maxsus iqtisodiy zonalar faoliyati bilan uzviy bog'liq holda rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalar shakllantirildi:

Birinchidan, oilaviy tadbirkorlik dasturi doirasidagi kreditlarning kamida 40 foizini yoshlar tadbirkorligiga yo'naltirish yoshlar bandligini oshirish, ularning biznes tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash hamda ichki investitsion faollikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Ikkinchidan, maxsus iqtisodiy zonalar faoliyat muddatiga oid cheklovlarni bekor qilish investorlar uchun uzoq muddatli huquqiy barqarorlikni ta'minlaydi va strategik investitsiyalar oqimini kengaytiradi.

Uchinchidan, yangi maxsus iqtisodiy va sanoat zonalarini infratuzilma, biznes-reja hamda master-reja asosida, qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer maydonlarida tashkil etish investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

To'rtinchidan, faoliyatini kengaytirayotgan tadbirkorlik subyektlariga 50 mln so'mgacha hamda 150 mln so'mgacha garovsiz kreditlar ajratish kichik biznesning uzluksiz "o'sish zanjiri"ni shakllantirish imkonini beradi.

Umuman olganda, investitsiya muhitini yaxshilash yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish, kichik biznes subyektlarini bosqichma-bosqich yiriklashtirish, maxsus iqtisodiy zonalarini takomillashtirish hamda investorlar uchun barqaror huquqiy va institutsional sharoitlarni yaratish bilan bevosita bog'liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Dunning J.H. The Eclectic Paradigm of International Production: A Restatement and Some Possible Extensions // Journal of International Business Studies. — 1988. — Vol. 19, № 1. — P. 1–31.
2. Porter M.E. Clusters and the New Economics of Competition // Harvard Business Review. — 1998. — November–December.
3. De Soto H. The Mystery of Capital: Why Capitalism Triumphs in the West and Fails Everywhere Else. — New York: Basic Books, 2000.
4. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya: darslik. — Toshkent: Noshir, 2011. — 712 b.
5. Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi: darslik. — Toshkent, 2020. — 788 b.
6. Xodiyev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi: darslik. — Toshkent: Barkamol fayz media, 2017.
7. Kichik biznes va tadbirkorlik: o'quv qo'llanma. — Toshkent, 2023.
8. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. O'zbekiston Respublikasida 2024–yil yanvar–dekabr oylarida asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar. — Toshkent, 2025.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "O'zbekiston–2030" strategiyasini "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida. PF–37–son. — 2024–yil 21–fevral. <https://lex.uz/docs/-6811936>
10. O'zbekiston Respublikasining Qonuni. "Maxsus iqtisodiy zonalar to'g'risida"gi Qonun. O'RQ–604–son. — 2020–yil 17–fevral. <https://lex.uz/docs/-4737511>
11. O'zbekiston Respublikasining Qonuni. "Maxsus iqtisodiy zonalar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida. O'RQ–1010–son. — 2024–yil 5–dekabr. <https://lex.uz/uz/docs/-7249426>
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori. Kichik biznesni rivojlantirishni moliyaviy va institutsional qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida. PQ–306–son. — 2023–yil 14–sentabr. <https://www.lex.uz/uz/docs/-6609110?ONDATE=01.01.2025>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Kichik va o'rta biznesning iqtisodiyotdagi o'rnini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida. PF–50–son. — 2025–yil 19–mart. <https://lex.uz/docs/-7444738>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100